

Столичани ще плащат за неефективното управление на отпадъците и със здравето си

Намерението на Столична община и Топлофикация София да изгарят отпадъците на града в ТЕЦ София представлява опасно и скъпо разхищение на енергия, суровини и обществени средства.

Дългата сага на софийските отпадъци след протестите от 2005 г. и закриването на сметището в Суходол продължава и до днес, десет години по-късно. Столична община и Топлофикация София готвят скъп и опасен за здравето проект за изгаряне на битови отпадъци в ТЕЦ София зад Централна гара. Обществените обсъждания на проекта минаха и заминаха през юли 2015 г. с изключително слаба разгласа и почти никакво участие на гражданите [1]. Докладът за оценка на въздействието върху околната среда на проекта бе одобрен от РИОСВ София [2]. Следва дълга процедура по кандидатстване за европейски обществени средства за реализацията на проекта. Това е възможност за жителите на София да се противопоставят на това безумно "решение" за столичните отпадъци.

Въпреки оптимистичните новини покрай откриването на т.нар. "завод за отпадъци", не всичко е наред със столичните отпадъци. "Заводът за боклук", наричан официално съоръжение за механично и биологично третиране (МБТ), не предлага крайно решение, а представлява високо технологично, скъпо струващо междинно звено в цикъла на отпадъците. Проектиран да преработва 410 хиляди тона смесени битови отпадъци годишно, "заводът" действително ще "произвежда" боклук. В поредица от операции съоръжението ще отделя нищожно количество вторични суровини за рециклиране (10%), ще изхвърля на новото депо на Садината близо 250 тона отпадъци всеки ден, ще суши мокрите хранителни и градински отпадъци, за да ги направи годни за горене, и ще подготвя пак за изгаряне останалите отпадъци с достатъчна калоричност (пластмаси, хартия, картон и др.). Така полученото количество от 180 хиляди тона "гориво от отпадъци" (т.нар. RDF) се планира да бъде изгаряно в нова (също скъпа) инсталация на площадката на Топлофикация София до Централна гара.

ТЕЦ София и Столична община бъркат в здравето и в джоба на жителите на града. Знаехте ли, че вместо да подобрява мизерното разделно събиране, общината си купи 'завод за боклук' с пари на европейските данъкоплатци, чиято скъпа поддръжка ще става с парите на местните данъкоплатци? Но това не е всичко: Топлофикация София планира да изгаря надробените калорични материали, които 'заводът' ще 'произвежда' - отново с европейски средства за инвестицията от 260 милиона лева и с цената на повишена такса 'Смет' и влошеното здраве на живущите в София.

Използването на изходящите отпадъци (т.нар. RDF) от новия завод за механично и биологично третиране на отпадъци („Садината“) като алтернативно гориво в ТЕЦ е нецелесъобразно решение както на проблемите на общинското предприятие Топлофикация, така и на предизвикателствата пред управлението на отпадъците на София по следните причини:

- всеки ден ще се образуват 25 тона силно токсични пепели, които трябва да се обезвреждат в специални депа за опасни отпадъци, отдалечени на стотици километри [3];
- чрез изгаряне ще се унищожават 180 000 тона годишно [4] ценни суровини (пластмаси, хартия, картон, текстил, дървесина, биоотпадъци), които биха могли да се рециклират;
- 36 хиляди тона шлака годишно ще пълнят депата за отпадъци на София;
- в условията на силно замърсения въздух в София ще се отделят нови количества опасни ракообразуващи замърсители: фини прахови частици (12,8 тона / година), диоксини (0,13 грама / година), тежки метали (общо 0,7 тона / година кадмий, олово, живак и др.), азотни оксиди (256 тона / година) и коктейл от органични химикали, които вредят на имунната система и причиняват преждевременна смърт от ракови, сърдечно-съдови, мозъчно-съдови и белодробни заболявания;

- ще се добавят 650 хиляди километра годишно допълнителен трафик на камиони в и извън града за превоз на горивото от отпадъци до ТЕЦ-а и на шлаката и опасните отпадъци от изгарянето до отдалечени депа;
- ще спре напредъка на рециклирането, поради конкуренция за суровините;
- ще унищожава материали, които имат огромен енергоспестяващ потенциал, ако бъдат рециклирани, за да замени едва 10% от сега използвания природен газ [5];
- ще затрудни постигането на задълженията на България за рециклиране [6] и ефективно използване на ресурсите, което може да доведе до нови наказателни процедури и глоби за страната ни [7].

Призоваваме Столична община, вместо този скъп и опасен проект, да предприеме бързи и решителни стъпки за справяне с отпадъците, които избягват здравните рискове и са много по-евтини. Такива са:

- промяна на базата за изчисление на такса „Битови отпадъци“, така че да отразява поведението на ползвателите и да таксува количеството смесени битови отпадъци, изхвърлени от тях;
- постепенно премахване на анонимните улични контейнери и преминаване към индивидуални контейнери за разделно събиране на биоотпадъци, рециклируеми материали и други остатъци на всяка етажна собственост / юридическо лице в града – това ще позволи таксуване на база обем и честота на събиране, без скъпи инвестиции в специални камиони с кантари или контейнери с чипове;
- широкомащабни и постоянни образователни кампании, които да информират жителите на града как, къде и какво трябва да разделят и предават – опасни битови отпадъци, едрогабаритни отпадъци, кухненски биоотпадъци, строителни отпадъци и др.

=====

Бележки:

[1] Докладът по ОВОС: <http://toplo.bg/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/1880>

[2] Решението на РИОСВ София: http://www.riew-sofia.org/.../%D1%.../Reshenie_CO-03-03-2015.pdf

[3] В доклада за оценка на въздействието върху околната среда (<http://toplo.bg/data/ufiles/files/documents/DOVOS.zip>) се споменават три варианта за отдалечени депа за опасни отпадъци: в Русе (на 330 км), Севлиево (на 200 км) и неназована мина в Германия (на 2000 км).

[4] Това е близо половината от годишното количество твърди битови отпадъци на София.

[5] За сравнение, загубите по топлопреносната мрежа в София са от порядъка 18%. Ако добавим и ползите от подобрена енергийна ефективност на жилищата след саниране, Топлофикация София може да спести много повече природен газ с по-евтини инвестиции в подобрения на инфраструктурата.

[6] 50% рециклиране до 2020 г. - заложен в Закона за управление на отпадъците и Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците.

[7] Припомняме, че на 18 Юни 2015 Европейската комисия заведе дело срещу България за трайно превишаване на пределно допустимите стойности за на фини прахови частици (http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5197_bg.htm).

=====

Контакти:

Екологично сдружение За Земята, Екип Нулеви отпадъци
Евгения Ташева, 0879899426, e.tasheva@zazemiata.org
Данита Заричинова, 0887580788, danita@zazemiata.org
www.zazemiata.org